

22.98x30.16	1/3	עמוד 118	LADY גלובס	02/03/2016	52126101-8
אוניברסיטת בר איל - 80039					

118 גוד טיים. הפילוסופים יוצאים לחופשה זיו ביילין

מריחים טרמינל :: זיו ביילין

יוצאים מהמערה

הפילוסופים בוחרים את החופשות הטובות ביותר שלהם

ספריית ייל, קונטיקט, ארה"ב פרופ' אסא כשר, אוניברסיטת תל אביב

לאיזו ספרייה הוא עלול לא להגיע, איזו ספרייה הוא עלול להחמיץ, אם היא לא תסומן כאן. ראשונה עולה על דעתי ספרייה שנבנתה רק לפני מעט יותר מ-50 שנה.

"זוהי **ספריית הספרים הנדירים**

והמסמכים של אוניברסיטת ייל.

האוניברסיטה מלאה מבנים בסגנון הציורי המוכר מאנגליה, אבל הספרייה נראית אחרת לגמרי.

כשמתקרבים אליה ניבט מה שנראה כמו תיבת תכשיטים ענקית, משובצת אריחים גדולים, 15 לאורך, עשרה לרוחב, חמישה לגובה. סיפור שלם מסתתר מאחורי היחס המספרי הזה, אבל נניח לו. מרחוק, התיבה נראית מרחפת מעל הצללים של קומת הכניסה. אפשר להתפעל, אבל מוטב להיכנס פנימה.

"באולם הכניסה מתגלה הספרייה עצמה, שש קומות של מגדל זכוכית, שהכרכים הנדירים משתקפים בו. בעיניי, זה מחזה מפעים מאין כמוהו. אני מביט במגדל, חושב על שלושת אלפי ספרי הערש שבו, שנדפסו עד 1500, ביניהם עותק מלא של התנ"ך במהדורת גוטנברג, שוקע בהרהורים רבים, נוגים ושמחים גם יחד."

"מדי פעם אני מוצא את עצמי נוכח נוף מיוחד במינו, יפה מאין כמוהו.

אני מניח עליו את עיניי לשעה קלה, אולי לשעה ארוכה, אבל אף פעם אני לא רוצה להביט בו ימים ושבועות, חודשים ושנים.

"לפעמים אני מוצא את עצמי נוכח ציפור חדשה, מרהיבה בצורתה, בצבעיה, במעופה, בצלילים שהיא משמיעה לפי תומה. היא מרתקת אותי, מעוררת בי שאלות מסקרנות ומפעימה אותי בזיכרונות טובים.

היא ודומותיה מעסיקות אותי הרבה יותר מן הנוף שבו הן מפזזות, אבל גם בהן לא אביט ימים ושבועות.

"אם יש מקום שהייתי רוצה להיות בו עוד ועוד, חוץ מאשר בבית, זוהי ספרייה משובחת. בספרייה כזאת אני יכול לראות את עצמי מבקר יום אחר יום, שבועות, חודשים, שנים ארוכות.

"ראיתי הרבה ספריות מעולות, מושכות את הלב ביופיו, מרתקות את הרוח באוצרותיהן, במכללות עתיקות, בארמונות מפוארים, במוזיאונים מיוחדים. עכשיו, כשאני חושב על איזו ספרייה להמליץ בפני המטייל הסקרן, אני שואל את עצמי

23.77x31.09	2/3	עמוד 120	LADY גלובס	02/03/2016	52126112-0
אוניברסיטת בר איל - 80039					

"לצעה מהבית של נלסון
מנדלה למקורות המחאה"

יוהנסבורג, דרום אפריקה ד"ר חנוך בן פזי, אוניברסיטת בר אילן

"העיסוק הפילוסופי באתיקה ובאחריות כלפי האדם האחר זכה אצלי למשמעות עמוקות ומטרידות בעקבות הזמנה של האגודה הפילוסופית של דרום אפריקה. אני נזהר מהמילה 'מסע' כשאני בא לתאר את הסערה שמעוררות בי העיר יוהנסבורג ושכונת סוואטו (Soweto) הצמודה לה.

"המחקר והעיסוק בשאלות של אתיקה ואחרות נושאים איתם משמעות חברתיות גלויות: דרום אפריקה של השנים בתרם האפרטהייד, הניסיון ההרואי של נלסון מנדלה וזדמונד טוטו ב'ועדות האמת והפיוס' להניע תהליכים של השלמה והבראה בצד חנינה וצדק. וכך, הנסיעה לדרום אפריקה, אל המפגש פנים אל פנים עם אנשים ונשים שנטלו ונטלים חלק באתגר הזה של 'הפיוס', מתמצים לשוטטות בשכונה שבה התחילה המחאה, ובה התרחשו המאבקים הגדולים למען החירות והשוויון.

"בשכונה הזו אין פוליטיקלי קורקט - השחורים נקראים שחורים והלבנים נקראים לבנים - ולכל אחר יש אחר שהוא חלש ממנו. האתרים הקטנים, המזכירים את מאבקי העבר, אינם רק זיכרון, אלא שאלות פעילות אודות 'אמת' ו'צדק', והצורך לדבר על פיוס ולתבוע אחריות. 'כשאתה מסתובב בין הצריפים ושבילי העפר כשתעלות הניקוז גלויות, וכל זה בקרבה גדולה לכבישים סלולים ולבתי מידות, כשאתה מתהלך בין התיירים והתושבים ברחוב המוביל מבתיים של מנדלה וטוטו לעבר בתי הספר שהמאבק על שפת הלימוד בהם הוציא את התלמידים אל המחאה נגד גזענות, אתה מתחיל להבין את משמעות המצב הדרום אפריקאי המסובך כל כך, ואת הדחף המניע את כל אותם צעירים וצעירות שמחויבים ופועלים לטובת השינוי החברתי והעזרה.

השכונה הזו בשבילי היא סוג של מפגש עם מה שמחויבות מוסרית ולקחת אחריות מעוררת: ייאוש ותקווה המשמשים בערבוביה".

מורויה, אוסטרליה ד"ר ארנון לוי, פילוסוף של מדע וביולוגיה, האוניברסיטה העברית

"נסעתי לכנס אקדמי שמתקיים פעם בשנה באוסטרליה, על חוף יפה בכפר הנופש דולפיין ביץ' שליד מורויה, בחוף המזרחי של אוסטרליה. זהו כנס חביב מאחר שרוב הזמן עושים בו ברביקיו, צוללים והנוף הטבעי הם קנגורוז מקפצים. אני ממליץ לאכול ב־ Briarwood bakery בעיירה בריידווד, שבאמצע הדרך בין קנברה לדולפיין ביץ'. הפאי המלוחים שלהם מעולים, וידועים מאוד בסביבה.

"בוקר אחד ראינו להקת לווייתנים ענקיים במים, מאוד קרוב לקו החוף. זה היה מראה מדהים. חלק מאיתנו העזו ונכנסו לצלול ממש קרוב אליהם, וכולנו כמו עדר אחריהם, התקרבו ללווייתנים שהיו מדהימים בגודלם. שחינו כך בסביבתם רבע שעה, והם אפילו קיבלו את קרבתנו יפה: לא נראה שהצקנו להם. 'בסופה של החוויה הבלתי נשכחת הזאת חיכה לנו על החוף צוות של פקחים ממשמר החופים האוסטרלי וקנסו אותנו, מאחר שלא ידענו שהחוק האוסטרלי אוסר להתקרב ללווייתנים. ולמרות זאת, הקנס לא העיב על החוויה הכל כך מיוחדת שחווינו".

לשחות עם לווייתנים. החוף המזרחי של אוסטרליה

23.95x30.8	3/3	עמוד 121	LADY גלובס	02/03/2016	52126123-2
אוניברסיטת בר איל - 80039					

"איכויות יופי זהים בפנים ובחוץ"

"רית של ים ותחושה של משהו פראי"

אוקספורד, אנגליה פרופ' יולי תמיר, מתמחה בפילוסופיה פוליטית

"העיר שאני חוזרת אליה שוב ושוב היא אוקספורד, שם גדלתי אינטלקטואלית. נסעתי לשם בגיל 30 כדי לעשות את הדוקטורט שלי, ושם גידלתי את בנותיי במשך כמה שנים. זה מקום עם איכויות יופי זהים בפנים ובחוץ. כשאת משוטטת ברחובות את רואה את האופי האקדמי של העיר, וכיצד המסורת האקדמית משתלבת נפלא עם לימודים וחוויה אינטלקטואלית."

"יש ספריות עתיקות שאני אוהבת לשבת בהן, כי הן נותנות תחושה שככה ספרייה צריכה להיראות - מלאה באנשים צעירים שמתפתחים ולומדים שם, ההמשכיות האקדמית אל מול החברה הצעירים שמגיעים עם הלפטופים ובלבוש זרוק. זאת ראייה של המקום השמרני מול האנשים הצעירים שממלאים אותו. "בית הקפה בראון הוא המקום המועדף עליי. בתור סטודנטים היינו מבלים בו שעות של עבודה משותפת. היינו תופסים את השולחנות הכי טובים למשך שעות, עם כוס קפה אחת וחצי סנדביץ'. עד היום אני אוהבת לשבת שם ולקרוא ולחוש את אוירת המקום."

בוסטון, ארה"ב פרופ' הילה יעקובסון, פילוסופית של המינד, האוניברסיטה העברית

"העיר שאני הכי אוהבת ומנהלת איתה חיים מקבילים היא בוסטון. חייתי בה שש שנים כשעשיתי את הדוקטורט בהרווארד, ומאז אני חוזרת לשם פעמיים בשנה, בקיץ ובחורף. בוסטון היא עיר אירופית, והאנשים בה יותר אנגלים באופיים - הם יותר עצורים, יש בהם משהו מאוד חסון, שאולי קשור לטבע שם ולחורף הקשה. אני אוהבת את הסופר הנרי ג'יימס, אחיו של הפילוסוף ויליאם ג'יימס שהתחיל את חקר הפסיכולוגיה יחד עם פרויד, וכשאני מסתובבת בצ'ארלס סטריט שקפא במאה ה-18, רק החליפו בפנסי הרחוב את האש לנורות חשמל, אני מרגישה שאני מסתובבת באזורים שלהם. אני אוהבת להסתובב גם ליד נהר הצ'ארלס, שיפה בכל עונות השנה - יש באוויר ריח של ים, יש תחושה של משהו פראי. אני אוהבת גם להיכנס למסעדות הדגים ולאכול את הדגים הגדולים והעסיסיים שמגיעים מהאוקיינוס האטלנטי - אני אוהבת במיוחד את ליגל סי פוד. היא פשוטה ונהדרת, והאוכל בה טרי מהים."

"אני ממליצה גם על שביל החירות (Freedom Trail), מסלול בן 4 ק"מ שעובר דרך 16 אתרים היסטוריים חשובים. זה מקום שחייבים להיות בו וללמוד דרכו על ראשיתה של ארה"ב, והקשר שלה לאירופה."

